

СТАНДАРДИ И УПУТСТВА ЗА АКРЕДИТАЦИЈУ СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА I И II СТЕПЕНА

Увод

Стандард 1. Структура студијског програма

Стандард 2. Сврха студијског програма

Стандард 3. Циљеви студијског програма

Стандард 4. Компетенције дипломираних студената

Стандард 5. Курикулум

Стандард 6. Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма

Стандард 7. Упис студената

Стандард 8. Оцењивање и напредовање студената

Стандард 9. Наставно особље

Стандард 10. Организациона и материјална средства

Стандард 11. Контрола квалитета

Стандард 15. Студије на даљину

ТАБЕЛЕ

ПРИЛОЗИ

УВОДНА ТАБЕЛА

Назив студијског програма:	Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ)
Високошколска установа у којој се изводи студијски програм:	Висока школа струковних студија „Проф. др Радомир Бојковић“ у Крушевцу
Образовно – научно/образовно – уметничко поље:	Друштвено-хуманистичке науке
Научна, стручна или уметничка област:	Економске науке
Врста студија:	Струковне студије
Обим студија изражен ЕСПБ бодовима:	180 ЕСПБ
Назив дипломе:	Струковни мастер економиста
Дужина студија:	3 године (6 семестра)
Година у којој је започела реализација студијског програма:	2014/15
Година када ће започети реализација студијског програма (ако је програм нов):	-
Број студената који студира по овом студијском програму:	55
Планирани број студената који ће се уписати на овај студијски програм:	12
Датум када је програм прихваћен од стране одговарајућег тела (навести ког):	26.03.2014. године од Наставног већа
Језик на коме се изводи студијски програм:	српски
Година када је програм акредитован:	2014. год.
Web адреса на којој се налазе подаци о студијском програму:	http://visokaposlovnaskola.edu.rs/ekonomija-ucenjema-na-daljnu-studijski-program/

Стандарди

Стандард 1. Структура студијског програма

Студијски програм садржи елементе утврђене законом (који се детаљно исказују у одговарајућим стандардима)

1.1 Студијски програм основних струковних студија (у даљем тексту: ОСС) Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ), Прилог 1.0, **има следеће елементе:**

- а. Назив и циљеви студијског програма;
- б. Врста студија и исход процеса учења у складу са законом који утврђује национални оквир квалификација;
- в. Стручни назив;
- г. Услови за упис на студијски програм;
- ђ. Листа обавезних и изборних студијских подручја, односно предмета, са оквирним садржајем;
- е. Начин извођења студија (**студије на даљину**) и потребно време за извођење студија;
- ж. Бодовна вредност сваког предмета исказану у складу са европским системом преноса бодова (ЕСПБ);
- з. Бодовна вредност завршног рада на мастер струковним студијама, исказана у ЕСПБ бодовима;
- и. Предусловне за упис појединих предмета или групе предмета;
- ј. Начин избора предмета из других студијских програма;
- к. Услови за прелазак са других студијских програма у оквиру истих или сродних области студија;
- л. Друга питања од значаја за извођење студијског програма.

1.2 **Обим студија** изражава се бројем ЕСПБ. У складу са чланом 39. Законом о високом образовању, циљ и исход студијског програма ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) се остварују кроз 180 ЕСПБ.

У оквиру студијског програма одређене су следеће димензије ЕСПБ, и то: студијски предмети имају димензије 7 и 8 ЕСПБ, стручна пракса има димензију 3 ЕСПБ и Пројектни рад из економије у пословно индустријском систему има димензију 12 ЕСПБ.

Вредност 1ЕСПБ = 25 сати је утврђена са становишта теорије вероватноће, на основу уведених следећих претпоставки:

(1) да школска година по правилу траје 42 радне недеље, а ако се изузму 2 недеље зимског распуста долази се до броја од 40 радних недеља;

(2) да највећи број студената просечно положи све испите из 2 испитна рока; на основу којих дошло се до броја од 38 радних недеља, и

(3) да је просечно укупно недељно ангажовање студента 40 сати.

На основу уведених претпоставки укупно ангажовање студента просечних способности (који положи све испите из просечно 2 испитна рока) на годишњем нивоу износи: 38 рад. недеља/год. x 40 сат/нед. = 1520 сати/год. Пошто годишња вредност бодова износи 60 ЕСПБ, то је вредност 1 ЕСПБ (сати) = (1520 сати/год) : 60 ЕСПБ/год = 25.3 сати, на основу чега је усвојена стандардна вредност 1ЕСПБ = 25 сати.

Прилози за стандард 1:

Прилог 1.1. Публикација установе (у штампаном или електронском облику, сајт институције).

Стандарди

Стандард 2. Сврха студијског програма

Студијски програм има јасно дефинисану сврху и улогу у образовном систему, доступну јавности.

2.1 Сврха студијског програма ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) је образовање студената за занимање **струковни економиста**, који је у потпуности оспособљени да у пословно индустријским системима професионално обавља **послове извршиоца** који одговарају типичним занимањима, као што су самостални **референт** у служби маркетинга, набавке, продаје, микроекономије, рачуноводства, и сл., односно да буде оснивач властитог предузећа;

Студијски програм ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) обезбеђује стицање **компетенција**, јер интегрише теоријска знања и практичне вештине из више ужих научних области (економије, маркетинга, менаџмента, информатике, пословног енглеског језика и др.) које су неопходне за успешно обављање задатака унутар пословно индустријског система и за чију реализацију се захтева интеграција наведених знања и вештина, а које су **друштвено оправдане и корисне** будући да су тражене на тржишту радне снаге.

2.2 Сврха студијског програма ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) се у великом степену **поклапа** са циљевима Високе пословне школе струковних студија „Проф. др Радомир Бојковић“ у Крушевцу (Школе).

Поклапање сврхе студијског програма и циљева Школе огледа се у следећем:

— имају заједничку делатност струковно образовање студената у областима **економије** и менаџмента.

— имају заједничке елементе у погледу усмерења на привредне субјекте (односно у оквиру њих **пословно индустријске системе**), систем управљања квалитетом, иновације и др.

2.3 Испуњено формулацијом

Прилози за стандард 2:

Прилог 1.1. Публикација установе (у штампаном или електронском облику, сајт институције).

Стандарди

Стандард 3. Циљеви студијског програма

Студијски програм има јасно дефинисане циљеве.

3.1 Циљеви студијског програма ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) су следећи:

(1) да студенате **упозна**

- са основним теоријским задацима економије као науке и праксе;
- са екстерним и интерним окружењем пословно индустријског система;
- са менаџментом у више области (управљачки, индустријски, производних процеса, квалитета, финансијски, малих и средњих предузећа и еколошки);

(2) да студенате **обучи**

- за примену математичких (квантитативних и оптимizacionих) метода у решавању економских задатака унутар пословно индустријског система;
- за коришћење основних законитости економије и предузетништва;
- за коришћење компјутерске подршке у оперативном раду;

(3) да студентима пружи **методолошки оквир** за стицање компетенција и струковних вештина на првом степену студија, из области пословне економије, кроз теоријско и практично овладавање наставним градивом из предметних садржаја који су тако комбиновани да то обезбеђују;

(4) да се код студената **развију способности** за идентификовање економских проблема у оперативном раду.

3.2 Циљеви студијског програма ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) се у великом степену поклапају са **задацима и циљевима** Високе пословне школе струковних студија „Проф. др Радомир Бојковић“ у Крушевцу (Школе).

Поклапање циљева студијског програма и **задатака** Школе огледа се у следећем:

- образовање струковних *економиста* и менаџера,
- пружање доприноса динамизирању привредног живота Града Крушевца са окружењем, као и ширег републичког простора, кроз дисеминирање струковних знања и вештина из области менаџмента и *економије*.

Поклапање циљева студијског програма и **циљева** Школе огледа се у следећем:

- реализација студијских програма струковних студија уз континуирано праћење остварења њихових резултата по квантитету и квалитету;
- развој научних и стручних сазнања и унапређење стручне праксе у области струковног менаџмента и *економије*;
- систематско неговање трансфера тековина струковног менаџмента и *економије*, ради што шире примене;
- развој научних и стручних сазнања и унапређење стручне праксе у области струковног менаџмента и *економије*.

3.3 Испуњено формулацијом

3.4 Циљеви студијског програма ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) се **усклађују** са захтевима одређене области и тржишта рада, привредног развоја и дефинисаним квалификацијским оквиром доследном применом **Правилника за самовредновање и оцењивање квалитета**, кроз елементе Стратегије обезбеђења квалитета Школе, који се периодично преиспитује и унапређује, с обзиром на измене фактора интерне и екстерне природе. Информације о промени елемената Стратегије Школа обезбеђује путем редовне повратне информације од **послодавца**, представника **Националне службе за запошљавање**, својих бивших студената и других одговарајућих организација о компетенцијама дипломираних студената, које се прикупљају током периодичне (годишње и трогодишње) провере квалитета.

Прилози за стандард 3:

Прилог 1.1. Публикација установе (у штампаном или електронском облику, сајт институције).

Стандард 4. Компетенције дипломираних студената

Савладавањем студијског програма студент стиче опште и предметно-специфичне способности које су у функцији квалитетног обављања стручне, научне и уметничке делатности. Опис квалификације која произилази из студијског програма мора одговарати одређеном нивоу националног оквира квалификација.

4.1. Савладавањем студијског програма ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) студент стиче следеће **опште способности**:

- за анализу и синтезу сложених пословних проблема, предвиђање решења и последица и на основу тога доношење адекватних одлука у оквиру решавања економских проблема;
- за развој критичког и самокритичког размишљања и поступања и приступа за превазилажење економских проблема који су специфични за пословно индустријски систем;
- за адекватну примену стеченог знања у пракси кроз реализацију одређених активности у Пилот фабрикама;
- за развој комуникационих способности и спретности примене компјутерске подршке, као за успешно комуницирање са сарадницима и сарадњу са ужим социјалним и међународним окружењем;
- за етичко поступање у пословању.

4.2 Савладавањем студијског програма мастер струковних студија ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) студент стиче следеће **предметно – специфичне способности**:

- за темељно познавање и разумевање релевантних стручних дисциплина (економије, маркетинга, менаџмента и информатике) и разумевање њиховог ширег контекста;
- за успешно решавање комплексних проблема у пословању уз коришћење квантитативних метода у решавању економских проблема у пословно индустријском систему;
- за повезивање стечених знања из релевантних стручних дисциплина (економије, маркетинга, менаџмента и информатике) и примену тако агрегатног знања;
- за могућност праћења, усвајања и примене новина из економије у пословно индустријском систему;
- за развој вештине и спретности у коришћењу стечених знања у обављању задатака у оквиру различитих пословних функција;
- за употребу информационо-комуникационих технологија у овладавању знањима из релевантних стручних дисциплина (економије, маркетинга, менаџмента и информатике).
- за етичко поступање у пословању.

4.3. Према Националном оквиру квалификација - НОКС студијски програм ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) припада нивоу б.1, а исходи учења према дескрипторима националног оквира квалификација - НОКС су следећи:

- специјализована стручна **знања** која се односе на теорије, принципе и процесе укључујући вредновање, критичко разумевање и примену у области учења и/или рада;
- **вештине**, која обухватају *решавање* сложених проблема у области учења и/или рада у непредвидим ситуацијама и *примену* успешне комуникације у интеракцији и сарадњи са другима из различитих друштвених група и *коришћење* опрему, инструменте и уређаје релевантне за област учења и/или рада.
- **способности и ставови**, који обухватају *предузимљивост* у решавању проблема у непредвидим ситуацијама; *вођење* средње сложене пројекте самостално и са пуном одговорношћу; *примену* етичке стандарде своје професије; *способност* да организује, контролише и обучава друге за рад; *способност* да анализира и вреднује једноставне концепте, моделе и принципе теорије и праксе унапређујући постојећу праксу, као и да *испољава* позитиван однос према значају целоживотног учења у личном и професионалном развоју.

Прилози за стандард 4:

Прилог 4.1. Додатак дипломи.

Стандарди

Стандард 5. Курикулум

Курикулум студијског програма садржи листу и структуру обавезних и изборних предмета и модула и њихов опис. Основна изборност уметничких студија уграђена је у главни предмет.

Курикулум студијског програма ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) садржи листу и структуру обавезних и изборних предмета и њихов опис и презентован је на сајту Школе (**Прилог 1.1**).

5.1 Структура курикулума обухвата распоред предмета по семестрима, фонд часова активне наставе и ЕСПБ бодове и приказана је у оквиру Стандарда 1. Структура студијског програма и **Табели 5.1а**.

Концептом студијског програма ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) је предвиђен **курикулум**:

- који чини следеће: укупно студијских предмета (28); број испита које студент мора да положи (24); од којих обавезних студијских предмета (19) и изборних студијских предмета (5);
- којим је предвиђено да су сви предмети **једносеместрални**.
- код кога:
  - на првој години* студенти имају предвиђених **8 обавезних студијских предмета**, који обезбеђују укупно 60 ЕСПБ;
  - на другој години* студенти имају предвиђених **6 обавезних студијских предмета** и **2 изборна** студијских предмета, код којих од 4 предмета студенти бирају 2, који обезбеђују укупно 60 ЕСПБ;
  - на трећој години* студенти имају предвиђених **5 обавезних студијских предмета** и **3 изборна** студијских предмета, код којих од 6 предмета студенти бирају 3, са фондом од , који обезбеђују укупно 60 ЕСПБ.

5.2 Активну наставу студијског програма чине облици наставе чији се обим изражава бројем часова, и има следећу расподелу:

- *на првој години* предвиђен је фонд од 20 часова предавања, 20 часова вежби недељно;
- *на другој години* предвиђен је фонд од од 20 часоваа предавања, 20 часова вежби недељно;
- *на трећој години* предвиђен је фонд од 20 часова предавања, 20 часова вежби док 6 часова чине остали часови недељно.

5.3 Ради равномерности оптерећења студената **број ЕСПБ** бодова у свим семестрима студијског програма износи 30 ЕСПБ.

5.4 Разликовање студијског програма ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) од других одговарајућих студијских програма ОСС је презентовано у наредној табели.

Ниво	Студијски програм	Други студијски програм	Разлике у ЕСПБ предмета из скупа стручно - апликативних и научно - стручних
ОСС	Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину	Економија у пословно индустријском систему	исти студијски програм
		Менаџмент у пословно индустријском систему	50 ЕСПБ
		Туризам и угоститељство	84 ЕСПБ
		Пословна информатика	60 ЕСПБ

5.5 Није применљиво.

5.2 **Опис предмета** садржи назив, тип предмета, годину студија и семестар, број ЕСПБ бодова, име наставника, циљ курса са очекиваним исходом, знањима и компетенцијама, предуслове за похађање предмета, садржај предмета, препоручену литературу, методе извођења наставе, начин провере знања и оцењивања студента, као и друге податке. Описи предмета су систематизовани и приказани у Књизи предмета и у оквиру Студијског програма ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) (**Прилог 5.2а**).

5.7 Није применљиво

5.8 У структури Студијског програма ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) заступљене су следеће групе предмета у односу на укупан број ЕСПБ бодова, и то:

- академско-општеобразовне – око **15.56 %**,
- стручне - око **37.78 %** и
- стручно-апликативне – око **46.67 %**.

5.9 Није применљиво

5.10 Није применљиво

5.11 Није применљиво

5.12 Није применљиво

5.13 Није применљиво

5.14 У структури студијског програма ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ), **изборни предмети** заступљени су са **21,67 %** у односу на укупан број ЕСПБ бодова.

Листа изборних предмета садржи **двоструко** већи број предмета у односу на број предмета који се бира.

5.15 Саставни део курикулума студијског програма ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) је **стручна пракса** у трећој години студија у укупном трајању од **90 часова**, која се реализује у привредним организацијама или јавним институцијама.

5.16 **Завршни рад** на студијском програму ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) је **Пројектни рад из економије у пословно индустријском систему** у којем се решава практични проблем.

5.17 Завршни рад је **присутан** на студијском програму програму ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ).

5.18 **Активна настава** на студијском програму програму ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) заступљена је:

у *првој години* са **600** часова (40 час/недељно x 15 недеља),

у *другој години* са **600** часова (40 час/недељно x 15 недеља),

у *другој години* са **600** часова (40 час/недељно x 15 недеља) и **90** часова остали часови.

Табеле и Прилози за стандард 5:

Табела 5.1. Распоред предмета по семестрима и годинама студија.

Табела 5.1 а. Распоред предмета по семестрима и годинама студија за основне струковне студије (ОСС), специјалистичке струковне студије (ССС) и основне академске студије (ОАС).

Табела 5.2. Спецификација предмета.

Табела 5.2.а. Књига предмета - студијски програм (назив програма)

Табела 5.3 Изборна настава на студијском програму (**Извештај из НАТ апликације**)

Табела 5.4. Листа предмета на студијском програму првог нивоа, по типу предмета: (Академско-општеобразовни предмети, Теоријско-методолошки предмети, Научно, односно уметничко стручни, Стручно апликативни и Стручни, односно уметничко-

стручни предмети) ([Извештај из НАТ апликације](#))

Извештај 1. Извештај о структури студијског програма (овај извештај следи из електронског формулара и формира се након уноса и обрачуна свих података у електронском формулару).

Прилог 5.1. Књига предмета (у документацији и на сајту институције).

Прилог 5.2. Одлука о прихватању студијског програма од стране стручних органа високошколске установе.

Стандарди

Стандард 6. Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма

Студијски програм је усклађен са савременим светским токовима и стањем струке, науке и уметности у одговарајућем образовно-научном, односно уметничко-образовном пољу и упоредив је са сличним програмима на иностраним високошколским установама, а посебно у оквиру европског образовног простора.

6.1 Студијски програм ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) нуди студентима **актуелна научна, односно стручна сазнања из области економије у пословно индустријским системима.**

6.2 Студијски програм ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) је **целовит и свеобухватан и усаглашен** је са осталим студијским програмима:

основних струковних студија који се реализују на традиционалан начин:

- Економија у пословно индустријском систему (180 ЕСПБ),
- Менаџмент у пословно индустријском систему (180 ЕСПБ),
- Туризам и угоститељство (180 ЕСПБ),
- Пословна информатика (180 ЕСПБ),

мастер струковних студија који се реализује на традиционалан начин:

- Економија (120 ЕСПБ)

6.3 Студијски програм ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) је по основу учешћа предмета у курикулуму **усклађен са три акредитована програма** иностраних високошколских установа из оквира европског и светског образовног простора.

У фази концептирања студијског програма, а у циљу постизања његове компатибилности са одговарајућим студијским програмима струковних студија економија реномираних европских установа, спроведена је анализа структуре студијских програма економија који се реализују у европским и светским високошколским установама.

Студијски програми који највише одговарају предложеној структури предмета студијског програма ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) су студијски програми који се реализују на следећим високошколским установама

из европског образовног простора:

1. **Visoka šola za management v Kopru, Slovenia,**

<http://www2.arnes.si/~kpviss1s/brosura/vsm.htm>

2. **European University - EU Business School In Barcelona, Geneva And Munich,**

www.euruni.edu

изван европског образовног простора:

3. **The University At Buffalo School Of Management, New York, USA,**

<http://mgt.buffalo.edu>

6.4 Студијски програм ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) је **формално и структурно усклађен са Стандардима за акредитацију** студијских програма првог и другог нивоа студија високог образовања.

6.5 Студијски програм ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на

даљину (180 ЕСПБ) је урађен у складу са Законом о високом образовању и **усаглашен је са европским стандардима** у погледу услова уписа, трајања студија, услова преласка у наредну годину, стицања дипломе и начина студирања у мери, у којој је Закон о високом образовању усаглашен са европским стандардима.

Прилози за стандард 6:

[Прилог 6.1, 6.2, 6.3.](#) Документација о најмање три акредитована инострана програма, са којим је програм усклађен.

[Прилог 6.4.](#) Pdf документ курикулума акредитованих иностраних студијских програма са којима је студијски програм усклађен (листа предмета).

Стандарди

Стандард 7. Упис студената

Високошколска установа у складу са друштвеним потребама и својим ресурсима уписује студенте на одговарајући студијски програм на основу успеха у претходном школовању и провере њиховог знања, склоности и способности.

При упису студената на студијски програм ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) у обзир се узимају друштвене потребе за квалификацијом коју стичу студенти по завршетку студија и расположиви ресурси.

7.1 Број студената који се уписује на студијски програм ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) утврђен је на основу расположивих просторних и кадровских могућности Школе у погледу задовољења:

- [Правилника](#) о стандардима и поступку за акредитацију високошколских установа,
- [Правилника](#) о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма,
- специфичности студија на даљину,

и износи **12** студената.

7.2 Врста знања и способности које се проверавају при упису студената одговарају природи студијског програма ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ), начин провере одговара карактеру студијског програма и објављују се у Конкурсу.

Право учешћа на Конкурс за упис у прву годину студија имају лица са претходно стеченим средњим образовањем. Кандидат за упис полаже **пријемни испит** - Тест општег знања и информисаности, који је у складу са *Статутом* Школе и *Правилником о упису*.

Редослед кандидата за упис на студије утврђује се на основу општег успеха постигнутог у средњем образовању и резултата постигнутог на пријемном испиту.

На основу *критеријума и мерила* утврђених Конкурсом и *Правилником о упису*, Школа сачињава *редослед* - ранг листу пријављених кандидата применом следећих мерила:

- 1) општи успех у средњем образовању вреднује се тако што се збир просечних оцена свих разреда помножи са **2**, тако да кандидат може остварити најмање **12**, највише **40** бодова;
- 2) резултат постигнут на пријемном испиту вреднује се до **60** бодова.

Кандидат је положио пријемни испит ако освоји минимум **31** бод.

Право уписа стиче кандидат који је на ранг листи рангиран у оквиру утврђеног броја студената за упис на студијски програм.

У случају када кандидати имају исти број бодова по наведеним мерилима, одлуку о њиховом редоследу доноси Уписна комисија Школе.

Учесник конкурса за упис може поднети приговор на редослед – ранг листу кандидата Директору, у предвиђеном року, у складу са *Статутом* Школе.

Ближи услови за упис, као и поступак уписа на студијски програм дефинисани су *Статутом* Школе и *Правилником о упису* /Публикација установе – Информатор за студенте (у електронском облику и на сајту Школе)- **Прилог 1.1/**

Табеле и Прилози за стандард 7:

Табела 7.1. Преглед броја студената који су уписани на студијски програм у текућој и претходне две године.

Табела 7.2. Преглед броја студената који су уписани на студијски програм по годинама студија у текућој школској години.

Прилог 7.1. Конкурс за упис студената;

Прилог 7.2. Решење о именовану комисије за пријем студената

Прилог 7.3. Услови уписа студената (извод из Статута институције, или други документ) - (прилози су исти као прилози који се дају у документацији за акредитацију установе, уз програм се прилажу само у електронској верзији). Институција је дужна да при упису на мастер студије води рачуна о претходно стеченим компетенцијама кандидата.

Стандарди

Стандард 8. Оцењивање и напредовање студената

Оцењивање студената врши се непрекидним праћењем рада студената и на основу поена стечених у испуњавању предиспитних обавеза и полагањем испита.

8.1 Студијски програм ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) студент **савлађује** полагањем испита чиме **стиче одређени број ЕСПБ бодова**, а завршава полагањем свих програмом предвиђених испита из појединачних предмета. Када положи све испите предвиђене студијским програмом студент стиче **180 ЕСПБ**.

8.2 Сваки појединачни предмет у студијском програму ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) студент **има дефинисану вредност броја ЕСПБ бодова**, који студент остварује када са успехом положи испит. Број ЕСПБ бодова по предметима приказана је у [Структури студијског програма](#).

8.3 Број ЕСПБ бодова појединачних предмета студијског програма ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) утврђен је на основу радног оптерећења студента у савлађивању одређеног предмета и **применом јединствене методологије** Школе за све предмете овог студијског програма, а вредност 1 ЕСПБ на начин је описан у Стандарду 1: Структура студијског програма, тачка 1.2.

8.4 Успешност студента у савлађивању сваког предмета на студијском програму програма ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) **континуирано се прати током наставе** у семестру и изражава се поенима.

Праћење студента у савлађивању сваког предмета се остварује на тај начин што наставник и сарадник спроводе редовно проверавање, евидентирање и вредновање свих реализованих активности које се односе на: ангажовања студента у настави; самостални рад (урађених и одбрањених семинарских радова и/или задатака за самостални рад) и колоквијума.

Ангажовање студента у настави вреднује се на основу броја приступа студента наставним садржајима и нивоа обрађених лекција, положаних колоквијума, броја његових учешћа у форумима који се евидентирају аутоматски од стране специјализоване интегрисане рачунарске платформе за управљање студија на даљину, а број мејлова, урађених и одбрањених теоријских и/или практичних семинарских радова, односно задатака за самостални рад евидентирају наставник, односно сарадник.

Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може остварити највише 100 поена.

8.5 Студент стиче **поене на предмету** кроз рад у настави и испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита.

Кроз **рад у настави и испуњавањем предиспитних обавеза**, на начин описан у тачки 8.4 овог стандарда, студент може да стекне до **50** поена.

Полагањем испита студент може да стекне до **50** поена.

На тај начин студент може да стекне највише **100** поена.

8.6 Сваки предмет из студијског програма има **јасан и објављен начин стицања поена.**

Начин стицања поена током извођења наставе укључује број поена које студент стиче по основу сваке појединачне врсте активности током наставе или извршавањем предиспитне обавезе и полагањем испита и дефинисан је **описом - спецификацијом** сваког појединачног предмета у студијском програму ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) које су приказане у оквиру [Књиге предмета](#) – **Прилог 8.2.** (у документацији и на сајту Школе).

8.7 **Укупан успех** студента на предмету изражава се оценом од **5** (није положио) до **10** (одличан). Оцена студента је заснована на укупном броју поена које је студент стекао испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита, а према квалитету стечених знања и вештина. Укупан број поена које је студент стекао преводи се у коначну оцену у складу са скалом оцењивања приказаној у наредној табели.

Укупан број стечених поена	0 до 50	51 до 60	61 до 70	71 до 80	81 до 90	91 до 100
Коначна оцена	5	6	7	8	9	10

Табеле и Прилози за стандард 8:

[Табела 8.1.](#) Збирна листа поена по предметима које студент стиче кроз рад у настави и полагањем предиспитних обавеза као и на испиту.

[Табела 8.2.](#) Статистички подаци о напредовању студената на студијском програму.

[Прилог 8.2.](#) Књига предмета - (у документацији и на сајту институције).

[Стандарди](#)

Стандард 9. Наставно особље

За реализацију студијског програма обезбеђено је наставно особље са потребним научним, уметничким и стручним квалификацијама.

9.1 Број наставника на студијском ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) одговара потребама студијског програма и одређен је на основу броја предмета и броја часова на тим предметима као и наставника који су компетентни за те предмете и њиховог расположивог ангажовања на тим предметима и на другим предметима у установи, односно ван ње.

На реализацији студијског програма ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ), на основу документа [Извештај о параметрима студијског програма](#), излаза из Апликације НАТ, ангажован је укупно **31 наставник**, са просечним оптерећењем на овом студијском програму од **0.69** часова недељно, и то следеће структуре радног ангажовања:

— запослени у установи *са пуним радним временом*, укупно **21** наставника, са просечним оптерећењем на овом студијском програму од **0.81** часова недељно;

— запослени у установи *са непуним радним временом*, укупно **1** наставник, са просечним оптерећењем на овом студијском програму од **0.50** часова недељно;

— запослени у установи *по уговору* укупно **9** наставника, са просечним оптерећењем на овом студијском програму од **0.47** часова недељно.

9.2 Прописани стандарди оптерећења наставника са непуним радним временом, односно наставника ангажованог по уговору о допунском раду су отпоштовани у овом студијском програму што је евидентно из тачке 9.1.

9.3 Процент часова активне наставе предавања на овом студијском програму који изводе наставници у радном односу са пуним радним временом, на основу документа [Листа наставника ангажованих на студијском програму](#), излаза из Апликације НАТ, износи **82,97** %.

9.4 На основу документа [Листа наставника ангажованих на студијском програму](#), излаза из Апликације НАТ, евидентно је да на овом студијском програму наставу изводе наставници у следећим звањима Ванредни професор, Доцент, Професор струковних студија, Предавач, Наставник страних језика и Наставник вештина.

9.5 На овом студијском програму нема ангажованог предавача ван радног односа.

9.6 На овом студијском програму нема ангажованог професора емеритуса.

9.7 Није применљиво.

9.8 Није применљиво.

9.9 На овом студијском програму нема ангажованог гостујућег професора.

9.10 Наставници у радном односу са пуним радним временом изводе 71,40% предавања из предмета који припадају категоријама стручних и стручно-апликативних.

9.11 Научне и стручне квалификације наставника одговарају обазовно-научном пољу и нивоу њихових задужења. Сви наставници поседују најмање 5 валидних референци из уже научне области у којој изводе наставу на студијском програму. Научне и стручне квалификације наставника презентоване су у документу **Табела 9.1.а.** Књига наставника - студијски програм ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ).

9.12 Број сарадника на студијском ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) одговара потребама студијског програма је довољан да покрије укупан број часова наставе вежби на том студијском програму.

На реализацији студијског програма ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ), на основу документа [Извештај о параметрима студијског програма](#), излаза из Апликације НАТ, евидентно је да је ангажовано је укупно **15 сарадника**, са просечним оптерећењем на овом студијском програму од **0.51** часова недељно, и то следеће

структуре радног ангажовања:

— запослени у установи *са пуним радним временом*, укупно **4** сарадника, са просечним оптерећењем на овом студијском програму од **0.97** часова недељно;

— запослени у установи *по уговору* укупно **11** сарадника, са просечним оптерећењем на овом студијском програму од **0.34** часова недељно.

9.13 На основу документа [Листа сарадника ангажованих на студијском програму](#), излаза из Апликације НАТ, евидентно је да на овом студијском програму наставу изводе сарадници у следећим звањима Асистент, Сарадник у настави, и Сарадник ван радног односа.

9.14 Није применљиво.

9.15 У извођењу наставе вежби овог студијског порграма учествује **2 сарадника у настави** који су студије првог степена струковних студија завршили са просечном оценом најмање осам (8).

9.16 Није применљиво.

9.17 У извођењу наставе вежби овог студијског порграма учествује **2 асистента** који су претходне степене студија завршили са просечном оценом најмање осам (8) и који показује смисао за наставни рад.

9.18 Није применљиво.

9.19 Није применљиво.

9.20 Није применљиво.

9.20 Није применљиво.

9.22 У извођењу наставе вежби овог студијског порграма учествује **15 сарадника ван радног односа** (демонстратора) ангажовани за помоћ у настави, лица која су на студијама првог степена и остварили су најмање 120 ЕСПБ са укупном просечном оценом најмање осам (8).

9.20 Није применљиво.

9.20 Није применљиво.

9.25 Подаци о наставницима и сарадницима, у складу са *Правилником о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета Високе школе струковних студија за пословно индустријски менаџмент* (члан 74.), доступни су јавности у електронском облику на сајту Школе www.visokaposlovnaskola.edu.rs линк [О школи/Наставници и сарадници](#).

Табеле и Прилози за стандард 9:

Табела 9.0. Укупни подаци о наставном особљу у установи (листа се формира приликом уноса података у електронски формулар, установа је обавезна да у ову табелу унесе све податке који се траже).

Табела 9.1. Научне, уметничке и стручне квалификације наставника и задужења у настави

Табела 9.1.а. Књига наставника - студијски програм Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ)

Табела 9.2. Листа ангажованих наставника са пуним радним временом на студијском програму/свим програмима/друга ВУ.

Табела 9.3. Листа наставника ангажованих са непуним радним временом на студијском програму/свим програмима/друга ВУ.

Табела 9.4. Листа осталих ангажованих наставника - допунски рад на студијском програму/свим програмима/друга ВУ.

Табела 9.5. Листа сарадника ангажованих са пуним радним временом на студијском

програму/свим програмима/друга ВУ.

Табела 9.8. Збирни преглед броја свих наставника по областима, и ужим научним или уметничким областима ангажованих на студијском програму/ свим програмима/друга ВУ.

Прилог 9.1. Изводи из електронске базе података (ЕБП) пореске управе републике Србије (ПУРС) са потписом и печатом и то у електронској и папирној форми уз Захтев.

Прилог 9.2. Уговори о раду, избори у звања, дипломе, сагласности, изјаве, МА и М1/М2, наставника са пуним радним временом на студијском програму/свим програмима/друга ВУ.

Прилог 9.3. Уговори о раду, избори у звања, дипломе, сагласности, изјаве, МА и М1/М2, наставника са непуним радним временом на студијском програму/свим програмима/друга ВУ.

Прилог 9.4. Уговори о ангажовању, избори у звања, дипломе, сагласности и изјаве, наставника - допунски рад на студијском програму/свим програмима/друга ВУ.

Прилог 9.5. Уговори о раду, избори у звања, дипломе, сагласности, изјаве, МА и М1/М2, сарадника са пуним радним временом на студијском програму/свим програмима/друга ВУ.

Прилог 9.6. Правилник о избору наставног особља на Установи.

Напомена:

Треба доставити у посебном фолдеру Табеле и Прилоге за Високошколску установу и то: **Стандард 6. Наставно особље (Табела 6.1 – 6.7 и Прилог 6.3 – 6.8).**

Стандарди

Стандард 10. Организациона и материјална средства

За извођење студијског програма обезбеђују се одговарајући људски, просторни, техничко-технолошки, библиотечки и други ресурси који су примерени карактеру студијског програма и предвиђеном броју студената.

10.1 За извођење студијског програма ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) Школа **обезбеђује одговарајући простор**, који по величини и условима обезбеђује нормално обављање завршног испита, као и рад административног особља и смештај и рад на одржавању интегрисане рачунарске платформе за подршку студија на даљину следеће структуре:

- учионицу од 40 места, за реализацију завршног испита,
- салу за одбрану завршних радова,
- канцеларијски простор од 82 м² за рад административног особља,
- рачунарску лабораторију за рад на одржавању интегрисане рачунарске платформе

за подршку студија на даљину.

10.2 Сви уговори о закупу које је Школа сачинила, за просторе који су наведени у тачки 10.1, **закључени су на период од 7 година**, а што је евидентно из Прилога 10.1, а **опис структуре** наведених простора презентован је у Табели 10.1 Листа просторија са површином у високошколској установи.

10.3 Није релевантно за студије на даљину.

10.3 Школа обезбеђује **сву потребну техничку опрему** за савремено извођење наставе, и то:

- сервер за платформу,
- специјализовану интегрисану платформу за подршку процесу учења на даљину (Moodle),
- Корисничко упутство за рад са платформом, за студенте,
- наставне материјале на платформи за све предмете потребне за извођење наставе студа даљину,

— рачунаре за рад административног особља, као подршка процесу студија на даљину.

— Сви наставници и сарадници који учествују у реализацији студијског програма опремљени су и властитим лап топ рачунарима и брзом интернет конекцијом.

Потребна техничка опрема је презентована је у **Табели 10.2**.

10.5 Школа обезбеђује простор у погледу приступачности за студенте и професоре, као и остало академско и неакадемско особље са отежаним кретањем, у складу са [Правилником](#) о техничким стандардима приступачности односно принципом универзалног дизајна („Сл.гласник РС“, бр.46/2013) у мери у којој то простори сада задовољавају, имајући у виду чињеницу да простор Објекат А код које, због историјске вредности, нису дозвољене било какве реконструкције.

10.6 Библиотека Школе располаже са више од 100 библиотечких јединица за извођење студијског програма ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ), а што је евидентно из **Табеле 10.3**.

10.7 Школа обезбеђује покривеност свих предмета одговарајућом уџбеничком литературом, училима и помоћним средствима која су потребна за нормалну реализацију студијског програма ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ), а што је евидентно из **Табеле 10.4** и **Табеле 10.5**.

10.8 За извођење студијског програма Школа је обезбедила потребну информациону технологију, а што је евидентно из **Табеле 10.2**.

10.9 Није применљиво.

Табеле и Прилози за стандард 10:

[Табела 10.1](#). Листа просторија са површином у високошколској установи у којој се изводи настава на студијском програму:

[Табела 10.2](#). Листа опреме за извођење студијског програма.

[Табела 10.3](#). Листа библиотечких јединица релевантних за студијски програм.

[Табела 10.4](#). Листа уџбеника доступна студентима на студијском програму.

[Табела 10.5](#). Покривеност обавезних предмета литературом (књигама, збиркама, практикумима.., које се налазе у библиотеци или их има у продаји).

[Прилог 10.1](#). Доказ о власништву, уговори о коришћењу или уговори о закупу (анекси).

[Прилог 10.2](#). Извод из књиге инвентара.

[Прилог 10.3](#). Доказ о поседовању информационе технологије, броја интернет прикључака и сл. (ови прилози су исти као прилози који се дају у документацији за акредитацију установе, уз програм се прилажу само у електронској верзији).

Напомена:

Треба доставити у посебном фолдеру Табеле и Прилоге за Високошколску установу и то: [Стандард 9. Простор и опрема](#) (Табела 9.1 – 9.3 и Прилог 9.1 – 9.2).

Стандарди

Стандард 11. Контрола квалитета

Контрола квалитета студијског програма спроводи се редовно и систематично путем самовредновања и спољашњом провером квалитета.

11.1 Контрола квалитета студијског ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) обухвата редовно и систематично праћење његове реализације и предузимање мера за унапређење квалитета у погледу курикулума, наставе, наставног и ненаставног особља, оцењивања студената, уџбеника и литературе.

Контрола квалитета се спроводи у складу са [Правилником о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета](#), на основу које се сачињава интерни Извештај о самовредновању који је јавно доступан на сајту Школе, на који начин је уграђен механизам за непрекидно унапређење квалитета.

11.2 Контрола квалитета студијског програма ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) обавља се у унапред одређеним временским периодима, који за случај (интерног) самовредновања износи **највише три године**, а за спољашњу проверу квалитета **највише пет година**.

11.3 У контроли квалитета студијског програма обезбеђена је **активна улога студената** и њихова оцена квалитета студијског програма, у складу [Правилником о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета](#), и то:

- представници студената су *заступљени* у Комисији за обезбеђење квалитета,
- представници студената *учествују* у редовном и систематичном оцењивању реализације студијских програма, квалитета курикулума, наставе, наставног особља, уџбеника и литературе кроз редовно анкетање, као и
- представници студената *учествују* у обради спроведених анкета.

Табеле и Прилози за стандард 11:

[Табела 11.1](#) Листа чланова комисије организационих јединица задужених за квалитет (Комисије за квалитет,...) на Установи и чланови студенти

[Табела 11.2](#) Листа чланова Одбора за квалитет

[Прилог 11.1](#) Извештај о резултатима самовредновања Установе; Извештај о самовредновању студијског програма.

[Прилог 11.2](#) Јавно публикован документ – Политика обезбеђења квалитета- Установе.

[Прилог 11.3](#) Правилник о уџбеницима на Установи.

[Прилог 11.4](#) Извод из Статута Установе којим се регулише оснивање и делокруг рада организационих јединица задужених за квалитет (комисије за квалитет...).

Стандарди

Стандард 15. Студије на даљину

Студијски програм заснован на методама и технологијама образовања на даљину подржан је ресурсима који обезбеђују квалитетно извођење студијског програма. Високошколска установа може организовати студијски програм на даљину за сваку област и свако образовно-научно и образовно-уметничко поље, ако наставни садржај, подржан расположивим ресурсима, може квалитетно усвојити кроз студије на даљину и ако се обезбеђује исти ниво знања дипломираних студената, иста ефикасност студирања и исти ранг (квалитет) дипломе као и у случају уобичајеног начина реализације студијског програма.

15.1 Студијски програм ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) је био акредитован и сада се поново акредитује јер Школа **има акредитован студијски програм под истим називом /ОСС Економија у пословно индустријском систему (180 ЕСПБ)/ који се реализује на класичан начин** у седишту установе.

Процес наставе и комуникација

15.2 Садржај предмета студијског програма је **савремено концептиран (Стандард б)** и потпуно **прилагођен** учењу на даљину и самосталном овладавању потребним знањем (**Стандард 1**), тако да се може квалитетно усвојити кроз студије на даљину и јер обезбеђује исти ниво знања дипломираних студената, исту ефикасност студирања и исти ранг (квалитет) дипломе, као у случају традиционалног начина реализације студијског програма, и подржан је са назначеним потребним **временом за консултације** (по утврђеном распореду), који се дефинише на специјализованој платформи за студије на даљину.

15.3 On line настава на даљину у делу консултација реализује се у **дефинисаним терминима по утврђеном распореду консултација** који се **објављује** пре почетка семестра на специјализованој платформи за студије на даљину за све предмете који се реализују у датом семестру.

Пакет материјала за учење на даљину

15.4 Наставни материјал студијског програма ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) у погледу квалитета, садржаја и обима у потпуности **одговара** циљевима образовања, студијског програма и спецификацијама предмета и **прилагођен** је за самостално успешно овладавање потребним знањем.

15.5 Школа је донела [Правилник о извођењу студија на даљину](#) (Прилог 15.7) у оквиру кога је уграђена одредница која обезбеђује да се материјали за учење **континуирано усавршавају**.

15.6 Школа обезбеђује студентима **Упутство за учење на даљину** (Прилог 15.3) које садржи конкретне предлоге и сугестије у вези **стратегије учења** студената (информације о расположивим ресурсима за учење на даљину, начину за њихово коришћење, као и начине ефикасног учења) и **самосталне провере знања** (информације о расположивим ресурсима за проверу знања и начину за њихово коришћење), као и неопходну претходну **корисничку обуку** за рад са специјализованом платформом за студије на даљину,

15.7 Школа је обезбедила **употребу адекватних медија и технологија** кроз специјализовану рачунарску платформу **MOODLE** (Modular Object-Oriented Distance Learning Environment) која подржава припрему и дистрибуцију мултимедијалних наставних садржаја као што су текст, звучне и видео информације намењених самосталном усвајању од стране студената) који одговарају природи студијског програма ОСС Економија у пословно индустријском систему, као и одговарајућу **обуку и стручну подршку** за наставнике и сараднике, а што је евидентно из прилога (**Прилог 15.4** и **Прилог 15.5**).

15.7 Школа је донела неопходне **одлуке** за студије на даљину (**Прилог 15.1**), и то:

— [Одлука о формирању стручног тима за обуку наставника за ДЛС,](#)

— [Одлука о именовању одговорног руководиоца ДЛС студијског програма](#) и руководиоца у информационо-комуникационим центрима ван седишта установе.

Еквивалентност квалитета дипломе класичног система учења и учења на даљину

15.8 Школа организује студијски програм на даљину за област економске науке, у оквиру образовног поља друштвено-хуманистичке науке чији наставни садржај се **може квалитетно усвојити** кроз студије на даљину и чиме се **обезбеђују** исти исходи учења, ефикасност студирања и ниво квалификације као и у случају класичног начина реализације студијског програма.

15.9 Школа за реализацију студијског програма на даљину **има:**

— **метод рада** који је исти као и код традиционалног начина студирања, а што је евидентно из Књиге предмета (**Прилог 5.1**), део који се односи на Методе извођења наставе;

— **наставни кадар**, односно наставно особље (укључујући и ненаставно особље) које је квалификовано за студије на даљину (**Прилог 15.5**) као и наставно особље **компетентно** за студијске предмете (**Табела 9.1.а**); и

— **информационо-комуникациону платформу**, <http://psdl.indmanager.org/>, за студије на даљину који пружа MOODLE платформа кроз (кориснички интерфејс, приступ корисника самосталном или тимском решавању постављених задатака, евидентирање времена, проверу знања, контролу приступа и др.),

чиме се **обезбеђује** исти квалитет дипломе као и у случају класичног учења.

15.10 Студијски програм ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) је као и код класичних студија, формално и структурно усклађен са најмање три акредитована програма иностраних високошколских установа, од којих су два из установа европског образовног простора (**Тачка 6.3**).

Упис

15.11 Упис студената на студијски програм ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) се реализују по истим критеријумима који важе за студијске програме који се реализују на класичан начин, а што је евидентно из Услови уписа студената (**Прилог 7.3**).

15.12 Број студената прве године за који се акредитује студијски програм ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) је **12 студената**, што износи **40%** од укупно 30 студената колико се уписује на прву годину акредитованог студијског програма Економија у пословно индустријском систему (180 ЕСПБ), који се реализује на класичан начин (на основу документа Контрола параметара установе, 1. Листа студијских програма у обухвату акредитације, Апликације НАТ).

15.13 Студенти уписани на студије на даљину **имају проходност** за наставак студија на одговарајући програм који се изводи на класичан начин и обрнуто, на начин и под условима дефинисаним Статутом Школе.

Оцењивање и напредовање студената

15.14 У оквиру платформе за студије на даљину је **подсистем за проверу знања студената је интегрисан** у систем за управљање процесом учења на даљину и подржава сигурносну функцију код идентификације студената, наставника и сарадника, као и различите облике учења и провере знања (консултације, самопровера, тестирање, извештаји, испит), чиме се стичу одговарајуће компетенције.

15.15 У оквиру платформе за студије на даљину обезбеђена је **сигурност утврђивања идентитета** студената код тестирања.

15.16 Контрола и оцењивање знања студената спроводе се кроз исте форме предиспитних провера (код свих предмета Припрема за наставу и присуство настави, а у зависности од категорије предмета Практични семинарски рад, Колоквијум или Задатак за самостални рад) и кроз завршни испит, под истим условима као и код класичних студија.

15.17 Испит се полаже у седишту Школе, односно у објектима наведеним у дозволи за рад Школе.

Наставно особље

15.18 Школа има наставно особље (наставници и сарадници) које је **квалификовано** (за извођење студијског програма на даљину) и **компетентно** (за студијске предмете за које је ангажовано).

Наставно особље планирано за извођење студијског програма ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) **поседује** потребне научне и стручне **компетенције** (Табела 9.1.а).

Наставници именовани Годишњим планом у настави за студијски програм ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ) су **одговорни** да за своје предмете, по усвојеној јединственој методологији, припремају наставни материјал: наставне јединице предавања и вежби, задатке и упутства за реализацију самосталног рада студента, тестове за самопроверу студента, питања за колоквијуме и испит и усклађују рокове завршетка појединих активности.

15.19. Сви наставници и сарадници који учествују у реализацији студијског програма **имају искуство** у припреми материјала за студије на даљину, прошли су одговарајућу обуку, на основу чега су добили су **адекватне сертификате** као предуслов за компетентност рада на даљину.

15.20. Један наставник покрива **највише три предмета** у семестру што је евидентно из документа Аналитичка картица оптерећења наставника, излаз из Апликације НАТ. Консултације са студентима обављају наставници или сарадници. Један наставник, односно сарадник може да обавља консултације са највише **36** студената у једном семестру.

Израчунавање минималног броја и оптерећења наставника и сарадника на реализацији студијског програма ОСС Економија у пословно индустријском систему - студије на даљину (180 ЕСПБ), урађено је **помоћу** Апликације НАТ.

15.21 Број наставника и сарадника у сталном радном односу (изражен процентом часова предавања који изводе наставници са 100% радног времена у Извештају о параметрима студијског програма, излаз из Апликације НАТ) је **76,40** % од минималног броја наставника и сарадника који су потребни за извођење студијског програма.

Укупан потребан број наставника и сарадника одређен је као и код класичног начина извођења студија.

Школа је исказала оптерећење за сваки предмет **помоћу** Апликације НАТ.

15.22. У Школи постоји **одговорни наставник - руководилац** студијског програма који се реализује учењем на даљину, потврда за то је Одлука о именовању одговорног руководиоца (**Прилог 15.1**).

Ресурси (опрема, библиотека и простор)

15.23. Школа је **обезбедила опрему и комуникационо-информатичке технологије** за успостављање и одржавање двосмерне комуникације на линији наставник – студент ради реализације образовних активности на даљину (делови наставе, консултације, самопровере, провере знања у склопу предиспитних обавеза, пројекти, семинарски радови и сл.). У оквиру система за управљање процесом учења на даљину Школа је **обезбедила**:

а. једну **сопствену** интегрисану рачунарску платформу која има адекватне техничке карактеристике за учење на даљину (DLS - Distance Learning System), са специјализованим софтвером за смештај и дистрибуцију мултимедијалних наставних садржаја намењених за самостално усвајање (текст, звучне и видео информације) и за комплетно управљање процесом учења;

б. различите облике наставе: испоруку предавања и мултимедијалних наставних материјала са сервера и консултације за вођено и неформално путем дискусионих форума;

в. јединствен **кориснички интерфејс** који подржава више категорија корисника, укључујући студенте, наставнике и административно особље;

г. евидентирање времена које студент проведе на проучавању наставног материјала и проверу и оцењивање студената помоћу тестова, а уз подршку и под контролом специјализованог софтверског пакета;

д. високу поузданост система кроз одговарајући систем контроле приступа и заштите садржаја;

ђ. овлашћења за постављање материјала од стране наставника и сарадника, административног особља и студената;

е. комуникацију наставника и сарадника са студентима која укључује употребу електронске поште, дискусионих форума и дискусија у реалном времену;

ж. проверу и оцењивање студената на даљину (самопровере, предиспитне провере, подношење извештаја, испит);

з. евидентирање приступа систему од стране свих корисника.

15.24 Инфраструктура система за учење на даљину је тако пројектована и одржавана да **обезбеђује** поверљивост и интегритет података, односно континуитет наставног процеса.

15.25. Школа **обезбеђује** студентима приступ сопственој библиотеци, као и организацијама које су специјализоване за испоруку у електронском облику уџбеника и других наставних и научних публикација.

15.26 Школа **располаже простором** који по величини и условима обезбеђује нормално обављање завршног испита, рад административног особља и смештај и рад на одржавању интегрисане рачунарске платформе за подршку учењу на даљину, а расположив простор детаљније је приказан у тачки **10.1**.

15.27. Школа је за потребе извођења студија на даљину формирала организациону јединицу - Центар за студије на даљину (**Прилог 15.8**)

Контрола квалитета студија на даљину и одржавање система

15.28 Школа је донела *Правилник о извођењу студија на даљину* (**Прилог 15.7**) у којем су дефинисани сви елементи којима се **гарантује одговарајући ниво квалитета** кроз:

а. поштовање одговарајућих радних стандарда и то превасходно у области образовање (организација рада и методички аспект студија), као и у области информационе технологије (е- учење).

б. контролу квалитета од стране надлежних,

в. континуирано унапређење квалитета студија, као и

г. у Правилнику о организацији и ситематизацији послова Школе дефинисано радно место - Одржавања инфраструктуре система студија на даљину (**Прилог 15.9**).

У циљу увида у начин реализације учења на даљину (**Студијски програм основних струковних студија Економија у пословно индустријском систему – у поступку реакредитације**, на сајту: <http://psdl.indmanager.org/course/index.php?categoryid=13> дају се потребни подаци за приступ рецензентима:

корисничко име: recenzent

лозинка: .....

Прилози за стандард 15:

Прилог 15.1. [Одлука о формирању стручног тима за обуку наставника за ДЛС, Одлука о именовану одговорног руководиоца ДЛС студијског програма и руководиоца у информационо-комуникационим центрима ван седишта установе.](#)

Прилог 15.2. Упутство за наставнике (у електронском облику).

Прилог 15.3. Упутство за студенте (у електронском облику).

Прилог 15.4. Чланови стручног тима за обуку са биографијом.

[Прилог 15.5.](#) Обучено особље за ДЛС.

[Прилог 15.6.](#) Опрема- детаљан опис, спецификација, број, намена.

[Прилог 15.7.](#) Правилник о извођењу студија на даљину.

[Прилог 15.8.](#) Одлука о формирању центра за студије на даљину коју је донео Савет Школе

[Прилог 15.9.](#) Одлука о изменама и допунама Правилника о организацији и ситематизацији послова са послом одржавања инфраструктуре система студија на даљину.

[Стандарди](#)